

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Spelregels RES zoekgebied wind Noordzeekanaalgebied

Gevraagd besluit

1. De spelregels voor het Zaanse zoekgebied windenergie vast te stellen, inhoudende dat:
  - a) De gemeente wil meewerken aan windenergie op de locaties D, F, G en H
  - b) Er voorwaarden – spelregels - gelden als de locaties worden uitgewerkt in een concreet project. De spelregels (met zaak nr.8692717) gaan over de vorm van een project, samenwerking, omgevingsaspecten en (financiële) participatie.
  - c) Locatie H een uitbreiding betreft van het oorspronkelijk vastgestelde zoekgebied in de RES 1.0 Noord- Holland Zuid (vastgesteld op 27 mei 2021 2021/7170) en de Herijking RES 1.0 Noord-Holland Zuid (vastgesteld op 14 mei 2024, 8490261)
  - d) Uit de zorgvuldige voorbereiding van de spelregels naar voren komt dat er mogelijkheden zijn voor windenergie op locatie H mits aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan.
2. Locatie H toe te voegen aan het oorspronkelijke zoekgebied windenergie langs het Noordzeekanaal als aanvulling op het collegebesluit over de herijking van de RES 1.0 (d.d. 14 mei 2024, 8490261) en provincie te verzoeken locatie H ook toe te voegen in de provinciale verordening.
3. Akkoord te gaan met dat er sprake is van een spoedeisend belang bij punt 2 en het verzoek aan de provincie gelijk na besluitvorming in te dienen.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Dit besluit is niet spoedeisend en daarmee wordt dit besluit niet eerder uitgevoerd/verder behandeld dan drie weken nadat de Raad het besluit heeft genomen. In artikel 8 van de referendumverordening is namelijk een 'correctief referendum' mogelijk gemaakt. Uitzondering betreft het verzoek aan de provincie om locatie H op te nemen in haar verordening.

Kernverhaal

De gemeente Zaanstad stelt spelregels op voor het Zaanse zoekgebied windenergie om vooraf te bepalen waar ze wel en niet wil meewerken aan de plaatsing van windturbines en onder welke voorwaarden. Met het opstellen van de spelregels zorgt de gemeente er ook voor dat omgeving, potentiële initiatiefnemers en andere betrokkenen in belangrijke mate weten wat ze kunnen verwachten als het om windenergie gaat. De ontwerp-spelregels hebben voor iedereen ter inzage gelegen. Er zijn 12 zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn beantwoord en als gevolg van de zienswijzen zijn de spelregels op een aantal punten aangepast (zie argumenten). De raad wordt gevraagd om de definitieve versie van de spelregels vast te stellen. De spelregels zijn het kader voor een toekomstig windenergieproject. De gemeente Zaanstad wil meedenken en werken aan zo'n project als het aan de voorwaarden voldoet die zijn genoemd in de spelregels. Dit betekent onder andere dat het project voldoet aan de toekomstige landelijke milieunormen voor windturbines in plaats van lokale milieunormen. Uit het onderzoek voor de spelregels komt ook naar voren dat er mogelijkheden zijn voor windenergie op locatie H (op het terrein van een bedrijf aan de Symon Spiersweg). Om ervoor te zorgen dat deze mogelijkheden benut kunnen worden, wordt de raad ook gevraagd om het zoekgebied met dit beperkte deel uit te breiden.

- De spelregels over financiële participatie zijn verduidelijkt door toe te voegen dat "in elk geval en als eerst" de omgeving binnen 10x de tiphoogte (het hoogste punt van een windturbine) de gelegenheid krijgt om financieel mee te doen.
- Er is een spelregel toegevoegd die het onder voorwaarden mogelijk maakt om af te wijken van de spelregels over financiële participatie. Als blijkt dat de businesscase zodanig onder druk staat dat de financiële deelname niet opportuun is, kan het bevoegd gezag daar gemotiveerd van afwijken. Dit moet dan eerst worden vastgesteld door een onafhankelijke deskundige.

De volgende wijzigingen zijn verwerkt in de vast te stellen versie:

- In paragraaf 2.2 is een voetnoot opgenomen over de aanstaande Energiewet. Deze bepaalt dat de provincie niet bij 5 MW maar bij 15 MW het bevoegd gezag is over een windproject.
- De cijfers van paragraaf 3.1 zijn geactualiseerd aan de hand van de nieuwe klimaatmonitor.
- Er is een alinea toegevoegd over de terinzagelegging van de ontwerp-spelregels

1.2 De locaties zijn zo gekozen en voorwaarden zodanig geformuleerd dat er een evenwicht tussen duurzame energie-opwek enerzijds en een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat anderzijds kan worden bereikt

Op basis van de onderzoeken en gesprekken met omgeving, klankbordgroep en overlegpartners is er per plek een belangenafweging gemaakt. Er wordt voorgesteld mee te werken aan de locaties D, F, G en H. De locaties A t/m C en E vallen af vanwege landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Voor de locaties D, F, G en H zijn voorwaarden – de spelregels – opgesteld die gelden als op deze locaties windturbines worden gerealiseerd. De spelregels gelden naast de nationale en provinciale kaders. Zowel de keuze voor de locaties als de spelregels is gebaseerd op het streven naar een goed woon- en verblijfsklimaat én de opgave om als gemeente tussen 2030 en 2040 klimaatneutraal te zijn.

1.3 De spelregels kunnen vooruitlopend op de nieuwe landelijke milieunormen worden vastgesteld.

In de onderzoeken en de spelregels zelf zijn de concept-landelijke milieunormen als uitgangspunt gehanteerd. In de spelregels staat ook opgenomen dat een Zaans windproject moet voldoen aan de toekomstige landelijke milieunormen. Zo is voor iedereen duidelijk dat de gemeente niet zal meewerken aan een project waar lokale milieunormen voor ontwikkeld worden. Naar verwachting treden die landelijke milieunormen op 1 juli 2025 in werking. In de spelregels staat ook vermeld dat de definitieve landelijke milieunormen mogelijk afwijken van het concept. Ook in dat geval zal een Zaans project aan de spelregels en dus ook de definitieve landelijke normen moeten voldoen.

1.4 Over de spelregels heeft een zorgvuldig participatieproces plaatsgevonden.

Zie kopje "draagvlak"

2.1 Uit onderzoeken in het kader van het opstellen van de spelregels is naar voren gekomen dat zich net over de grens van het zoekgebied een kansrijke locatie bevindt.

De grensaanpassing met zoekgebied H is gewenst omdat uit de onderzoeken op hoofdlijnen voor de spelregels naar voren komt dat er zich net over de grens een kansrijke locatie

over de effecten van windturbines (geluid, slagschaduw, beweging van de wieken, uitzicht). Vooral de optelsom van het geluid baart inwoners zorgen. Die zorgen worden met de onderzoeksresultaten op hoofdlijnen maar gedeeltelijk weggenomen omdat veel inwoners een verschil ervaren tussen theorie en praktijk en weinig vertrouwen hebben in de politiek en of overheid. Het zijn met name bewoners uit Nauerna en Westzaan die zich zorgen maken. Die zorgen worden versterkt doordat zij zich niet serieus genomen voelen bij klachten en ervaren dat kaders telkens worden opgerekt om alsmaar meer ontwikkelingen mogelijk te maken. Tegelijkertijd hebben we ook bewoners gesproken die op dit moment geen overlast ervaren of zich juist zorgen maken over de trage voortgang van de energietransitie in Zaanstad. Ondernemers vragen om een snelle oplossing voor netcongestie en oplossingen die daaraan bijdragen. De geïnteresseerde initiatiefnemers vinden dat de spelregels te beperkend werken en waarschuwen voor een onuitvoerbaar plan. Lokale natuurwerkgroepen maken zich zorgen over de effecten op met name vleermuizen en vogels.

Het doel van het participatieproces is bereikt; alle belangen zijn op tafel gekomen. De inbreng heeft daarnaast ook voor aanpassingen gezorgd. Om tegemoet te komen aan de zorgen van inwoners en natuurwerkgroepen is er onder andere een aantal locaties afgevallen (A,B,C en E), is locatie D verkleind tot het gebied tussen de bestaande turbines en zijn extra bepalingen voor geluid, slagschaduw en natuur opgenomen. Zie hiervoor paragraaf 4.5 van de spelregels en argument 1.1 van deze besluitnota voor een volledig overzicht van de aanpassingen. Met het doorlopen proces is er een volledig beeld ontstaan voor een zorgvuldige belangenafweging.

Aansluiting externe ontwikkelingen

De bijdragen aan de RES en de gemeentelijke klimaatdoelen zijn een voortvloeisel uit het nationale klimaatakkoord (2019). De bijdragen passen ook bij de doelen van de Europese Unie, zoals verwoord in het Europese Klimaatplan 2030.

De gemeente Amsterdam heeft ook een beleidskader voor windenergie in ontwikkeling – het programma Wind Amsterdam. Hiertegen is onlangs een zienswijze ingediend (zie RIB 2024/3988).

Financiële consequenties

Als er op basis van de spelregels een project wordt ontworpen zal de provincie deze – naar verwachting als bevoegd gezag - in behandeling nemen. De kosten daarvan zijn aan de initiatiefnemers. Als gemeente willen we wel betrokken blijven bij de ontwikkeling. We kunnen dan bevorderen dat een Zaans project voldoet aan de gemeentelijke spelregels, kennis over het gebied en de zorgen van omwonenden delen en advies geven over het betrekken van de omgeving. Dit zal in de toekomst vragen om personele inzet en is voorzien binnen de formatie. Ook is er voor het onderzoek naar de hinderbeperking de inzet van een akoestisch deskundige gewenst. Voor deze kosten is geen begrotingswijziging nodig. Er kan onderzocht worden of deze plankosten verhaald kunnen worden, maar juridisch is daar geen basis voor.

Juridische consequenties

De spelregels worden als gemeentelijk beleidskader vastgelegd. De provincie is naar verwachting het bevoegd gezag voor een project op basis van de spelregels. Met 2 turbines van 3 MW is de provincie het bevoegd gezag. In huidige Electriciteitswet staat dat de provincie het bevoegd gezag is voor plannen van 5 MW of meer. Als de Energiewet in huidige vorm wordt aangenomen en in werking treedt is de provincie het bevoegd gezag vanaf 15 MW. Ook in dat geval is het aannemelijk dat de provincie het bevoegd gezag is (5 turbines van 3 MW). Vanwege de ruimtelijke samenhang is het ook niet onlogisch dat de bestaande turbines nog meegeteld moeten worden met het bepalen van het aantal MW. De provincie is formeel gesproken niet gebonden aan het gemeentelijk beleid. De gemeente kan de naleving daarom ook niet juridisch afdwingen. Het is echter ook in het belang van de provincie dat besluitvorming over windenergie op basis van een zorgvuldig proces en afweging tot stand

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. De spelregels voor het Zaanse zoekgebied windenergie vast te stellen, inhoudende dat:
  - a) De gemeente wil meewerken aan windenergie op de locaties D, F, G en H
  - b) Er voorwaarden – spelregels - gelden als de locaties worden uitgewerkt in een concreet project. De spelregels (met zaak nr.8692717) gaan over de vorm van een project, samenwerking, omgevingsaspecten en (financiële) participatie.
  - c) Locatie H een uitbreiding betreft van het oorspronkelijk vastgestelde zoekgebied in de RES 1.0 Noord- Holland Zuid (vastgesteld op 27 mei 2021 2021/7170) en de Herijking RES 1.0 Noord-Holland Zuid (vastgesteld op 14 mei 2024, 8490261)
  - d) Uit de zorgvuldige voorbereiding van de spelregels naar voren komt dat er mogelijkheden zijn voor windenergie op locatie H mits aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan.
2. Locatie H toe te voegen aan het oorspronkelijke zoekgebied windenergie langs het Noordzeekanaal als aanvulling op het collegebesluit over de herijking van de RES 1.0 (d.d. 14 mei 2024, 8490261) en provincie te verzoeken locatie H ook toe te voegen in de provinciale verordening.
3. Akkoord te gaan met dat er sprake is van een spoedeisend belang bij punt 2 en het verzoek aan de provincie gelijk na besluitvorming in te dienen.

In de vergadering van dinsdag - 24 september - 2024

De griffier,

Conform de machtiging tekenbevoegdheid raadstukken is dit besluit alleen ondertekend door griffier.